

**ХИДРОЕЛЕКТРАНЕ ЂЕРДАП
Д.О.О., КЛАДОВО**

**Финансијски извештаји
31. децембар 2008. године и
Извештај независног ревизора**

ХИДРОЕЛЕКТРАНЕ БЕРДАП Д.О.О., КЛАДОВО

САДРЖАЈ

	Страна
Извештај независног ревизора	1 - 2
Биланс успеха	3
Биланс стања	4
Извештај о променама на капиталу	5
Извештај о токовима готовине	6
Напомене уз финансијске извештаје	7 - 45

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Скупштини Привредног друштва “Хидроелектране Ђердап” д.о.о., Кладово

Обавили смо ревизију приложених финансијских извештаја (странице 3 до 45) предузећа “Хидроелектране Ђердап” д.о.о., Кладово (у даљем тексту “Предузеће”), који обухватају биланс стања на дан 31. децембра 2008. године, биланс успеха, извештај о променама на капиталу и извештај о токовима готовине за годину која се завршава на тај дан, као и преглед значајних рачуноводствених политика и напомене уз финансијске извештаје.

Одговорност руководства за финансијске извештаје

Руководство је одговорно за састављање и објективну презентацију ових финансијских извештаја у складу са рачуноводственим прописима Републике Србије. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примену и одржавање интерних контрола које су релевантне за састављање и објективну презентацију финансијских извештаја који не садрже погрешне информације од материјалног значаја, настале услед криминалне радње или грешке; одабир и примену одговарајућих рачуноводствених политика, као и коришћење најбољих могућих рачуноводствених процена.

Одговорност ревизора

Наша одговорност је да изразимо мишљење о приложеним финансијским извештајима на основу обављене ревизије. Ревизију смо обавили у складу са Међународним стандардима ревизије и Законом о рачуноводству и ревизији Републике Србије. Ови стандарди налажу усаглашеност са етичким принципима и да ревизију планирамо и обавимо на начин који омогућава да се, у разумној мери, уверимо да финансијски извештаји не садрже погрешне информације од материјалног значаја.

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и информацијама обелодањеним у финансијским извештајима. Одабрани поступци су засновани на просуђивању ревизора, укључујући процену ризика материјално значајних грешака садржаних у финансијским извештајима, насталих услед криминалне радње или грешке. Приликом процене ових ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за састављање и објективну презентацију финансијских извештаја, у циљу осмишљавања најбољих могућих ревизорских процедура, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности система интерних контрола правног лица. Ревизија, такође, укључује оцену примењених рачуноводствених политика и вредновање значајних процена које је извршило руководство, као и оцену опште презентације финансијских извештаја.

Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и одговарајући и да обезбеђују солидну основу за изражавање нашег мишљења.

(наставља се)

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Скупштини Привредног друштва "Хидроелектране Ђердап" д.о.о., Кладово (наставак)

Основе за мишљење са резервом

Као што је обелодањено у напмени 17. уз финансијске извештаје, средства у припреми на дан 31. децембра 2008. године износе 2,773,454 хиљада динара и укључују улагања у припреми од 336,290 хиљада динара која се односе на пројекте који су започети у ранијим годинама и током претходних година није остварен напредак у њиховој реализацији. Предузеће није умањило вредност ових средстава на надокнадиву вредност одређену у складу са захтевима Међународног рачуноводственог стандарда (МРС) 36 „Обезвређење средстава“. На основу расположивих информација, нисмо били у могућности да квантификујемо евентуалне ефекте овог одступања од МРС 36 на приложене финансијске извештаје.

Мишљење са резервом

По нашем мишљењу, осим за ефекат који на финансијске извештаје може имати питање наведено у претходном пасусу, финансијски извештаји истинито и објективно, по свим материјално значајним питањима, приказују финансијски положај Предузећа на дан 31. децембра 2008. године, као и резултате његовог пословања, промене на капиталу и токове готовине за годину која се завршава на тај дан, у складу са рачуноводственим прописима Републике Србије.

Скретање пажње

Не изражавајући даље резерве на дато мишљење, скрећемо пажњу на следећа питања:

- а) Као што је обелодањено у напмени 24 уз финансијске извештаје, износ основног капитала исказан у финансијским извештајима Предузећа није усаглашен са износом уписаног капитала у регистру Агенције за привредне регистре Републике Србије.
- б) Постоје значајне неизвесности које утичу на финансијско извештавање, финансијски положај и пословање Предузећа, које укључују потенцијалне обавезе по основу заштите штетних дејстава акумулације и других расхода везаних за очување животне средине (напомена 34. уз финансијске извештаје), за које Предузеће није извршило резервисање у финансијским извештајима за 2008. годину. Коначан исход наведених неизвесности може условити материјално значајне корекције у финансијским извештајима Предузећа.

Београд, 29. мај 2009. године

ХИДРОЕЛЕКТРАНЕ ЂЕРДАП Д.О.О., КЛАДОВО

БИЛАНС УСПЕХА

За период од 1. јануара до 31. децембра 2008. године

(У хиљадама динара)

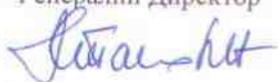
	Напомена	2008.	2007.
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ			
Приходи од продаје	6	6,647,993	5,228,194
Приходи од активирања учинака и робе		2,713	10,042
Остали пословни приходи	7	75,089	259,359
		<u>6,725,795</u>	<u>5,497,595</u>
ПОСЛОВНИ РАСХОДИ			
Трошкови материјала	8	(440,633)	(512,233)
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	9	(1,280,638)	(1,105,462)
Трошкови амортизације и резервисања	10	(3,935,994)	(3,669,544)
Остали пословни расходи	11	(1,763,810)	(2,133,386)
		<u>(7,421,075)</u>	<u>(7,420,625)</u>
ПОСЛОВНИ ГУБИТАК			
		(695,280)	(1,923,030)
Финансијски приходи	12	438,377	441,749
Финансијски расходи	13	(215,481)	(89,640)
Остали приходи	14	165,401	155,971
Остали расходи	15	(108,289)	(15,466,894)
ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА			
		<u>(415,272)</u>	<u>(16,881,843)</u>
ПОРЕЗ НА ДОБИТАК			
	16		
Порески расход периода		(1,016)	-
Одложени порески приход периода		83,869	1,654,035
		<u>82,853</u>	<u>1,654,035</u>
НЕТО ГУБИТАК			
		<u>(332,419)</u>	<u>(15,227,808)</u>

Напомене на наредним странама
чине саставни део ових финансијских извештаја.

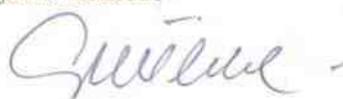
Ови финансијски извештаји одобрени су од стране руководства и предати Центру за бонитет Народне банке Србије на дан 29. фебруара 2009. године.

Потписано од стране Привредног друштва "Хидроелектране Ђердап" д.о.о., Кладово:

Драган Станковић, дипл. инг.
Генерални Директор

Светомир Текелеровић, дипл. еци
Директор сектора за економско, финансијске и
комерцијалне послове

ХИДРОЕЛЕКТРАНЕ БЕРДАП Д.О.О., КЛАДОВО

БИЛАНС СТАЊА

На дан 31. децембра 2008. године

(У хиљадама динара)

	Напомена	31. децембар 2008.	Кориговано 31. децембар 2007.
АКТИВА			
Стална имовина			
Нематеријална улагања	17	8,093	14,648
Некретнине, постројења и опрема	17	111,719,694	114,363,467
Остали дугорочни финансијски пласмани	18	2,958,232	3,198,377
		<u>114,686,019</u>	<u>117,576,492</u>
Обртна имовина			
Залихе	19	599,667	589,727
Потраживања	20	6,729,059	4,232,495
Краткорочни финансијски пласмани	21	915,882	460,896
Готовински еквиваленти и готовина	22	144,440	283,477
Порез на додату вредност и активна временска разграничења		8,932	14,751
		<u>8,397,980</u>	<u>5,581,346</u>
Укупна актива		<u><u>123,083,999</u></u>	<u><u>123,157,838</u></u>
ПАСИВА			
Капитал			
Основни и остали капитал	24	78,082,442	78,082,442
Остали капитал		420,026	420,026
Ревалоризационе резерве		55,307,467	55,308,904
Акумулирани губитак		(20,398,844)	(20,067,862)
Нераспоређени добитак		776,700	776,700
		<u>114,187,791</u>	<u>114,520,210</u>
Дугорочне обавезе резервисања			
Дугорочна резервисања	25	368,619	118,051
Дугорочни кредити		-	2,901
Остале дугорочне обавезе	26	173,594	103,833
		<u>542,213</u>	<u>224,785</u>
Краткорочне обавезе			
Краткорочне финансијске обавезе		12,649	4,486
Обавезе из пословања	27	1,488,982	1,547,840
Остале краткорочне обавезе и пасивна временска разграничења	28	69,099	58,879
Обавезе по основу пореза на додату вредност и осталих јавних прихода	29	248,626	184,146
Обавезе по основу пореза на добитак		1,016	-
		<u>1,820,372</u>	<u>1,795,351</u>
Одложене пореске обавезе	16	<u>6,533,623</u>	<u>6,617,492</u>
Укупна пасива		<u><u>123,083,999</u></u>	<u><u>123,157,838</u></u>
Ванбилансна евиденција	30	<u>693,282</u>	<u>427,670</u>

Напомене на наредним странама
чине саставни део ових финансијских извештаја.

ХИДРОЕЛЕКТРАНЕ БЕРДАП Д.О.О., КЛАДОВО

ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ

За период од 1. јануара до 31. децембра 2008. године

(У хиљадама динара)

	Основни капитал	Остали капитал	Ревалоризационе резерве	Акумулирани губитак	Нерасподеђени добитак	Укупно
<i>Кориговано</i>						
Стање на дан 1. јануара 2007. године	78,082,442	420,026	-	(4,861,367)	776,700	74,417,801
Процена вредности некретнина постројења и опреме	-	-	61,454,338	-	-	61,454,338
Одложене пореске обавезе	-	-	(6,145,434)	-	-	(6,145,434)
Губитак текуће године	-	-	-	(15,227,808)	-	(15,227,808)
Корекција губитка текуће године (напомена 5)	-	-	-	21,313	-	21,313
Стање на дан 31. децембра 2007. године	<u>78,082,442</u>	<u>420,026</u>	<u>55,308,904</u>	<u>(20,067,862)</u>	<u>776,700</u>	<u>114,520,210</u>
Отуђење основних средстава	-	-	(1,437)	1,437	-	-
Губитак текуће године	-	-	-	(332,419)	-	(332,419)
Стање на дан 31. децембра 2008. године	<u>78,082,442</u>	<u>420,026</u>	<u>55,307,467</u>	<u>(20,398,844)</u>	<u>776,700</u>	<u>114,187,791</u>

Напомене на наредним странама чине саставни део ових финансијских извештаја.

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ
За период од 1. јануара до 31. децембра 2008. године
(У хиљадама динара)

	<u>2008.</u>	<i>Кориговано</i> <u>2007.</u>
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ		
Продаја и примљени аванси	5,435,402	5,033,647
Примљене камате из пословних активности	5	22,305
Остали приливи из редовног пословања	-	225,783
Исплате добављачима и дати аванси	(2,291,701)	(2,861,764)
Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	(1,321,495)	(1,155,123)
Плаћене камате	(4,299)	(503)
Плаћања по основу осталих јавних прихода	(1,301,461)	(751,081)
<i>Нето прилив готовине из пословних активности</i>	<u>516,451</u>	<u>513,264</u>
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА		
Примљене камате из активности инвестирања	272,060	293,040
Продаја нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме	-	18,565
Остали финансијски пласмани (нето приливи)	256,557	-
Куповина нематеријалних улагања, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	(935,365)	(888,969)
Остали финансијски пласмани (нето одливи)	-	(429,814)
<i>Нето прилив готовине из активности инвестирања</i>	<u>(406,748)</u>	<u>(1,007,178)</u>
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА		
Дугорочни и краткорочни кредити (нето прилив)	20,000	-
Дугорочни и краткорочни кредити и остале обавезе (нето одливи)	(262,072)	(116,737)
<i>Нето одлив готовине из активности финансирања</i>	<u>(242,072)</u>	<u>(116,737)</u>
Нето одлив готовине	(132,369)	(610,651)
Готовина на почетку обрачунског периода	283,477	852,072
Позитивне/(негативне) курсне разлике, нето	(6,668)	42,056
Готовина на крају обрачунског периода	<u>144,440</u>	<u>283,477</u>

Напомене на наредним странама
 чине саставни део ових финансијских извештаја.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

1. ДЕЛАТНОСТ

Законом о електропривреди („Службени гласник РС“ 45/91) основано је Јавно предузеће за производњу, пренос и дистрибуцију електричне енергије и производњу угља „Електропривреда Србије“, као организациони облик у који су обједињена сва електропривредна предузећа у Републици.

Електропривреда Србије послује као Јавно предузеће „Електропривреда Србије“ (у даљем тексту „Предузеће“ или „ЕПС“) од 1. јануара 1992. године, настало спајањем Здружене Електропривреде Србије, Електропривреде Косова, Електровојводине, електродистрибутивних предузећа и прикључивањем рудника угља са подземном експлоатацијом.

Пословно име

Електропривреда Србије – Привредно друштво “Хидроелектране Ђердап” д.о.о. Скраћени назив “Хидроелектране Ђердап” д.о.о., Кладово. До 1. јануара 2006. године предузеће је пословало као ЈП „Електропривреда Србије“, Јавно предузеће за производњу хидроелектричне енергије „Ђердап“, са потпуном одговорношћу – Кладово када је код Агенције за привредне регистре уписана промена правне форме Предузећа у друштво са ограниченом одговорношћу и промена назива Предузећа у Привредно друштво “Хидроелектране Ђердап” д.о.о., Кладово.

Матични број: 07715226

П И Б: 100695213

Седиште

Седиште Предузећа је у Кладову, Трг Краља Петра 1.

Упис у Агенцији за привредне регистре

Решењем ФИ 977/91 уписано је оснивање ЈП ЂЕРДАП - КЛАДОВО код Окружног привредног суда у Зајечару. Решењем БД 32079 уписана промена правне форме Предузећа у друштво са ограничено одговорношћу.

Делатност

Претежна делатност Предузећа је производња хидроелектричне енергије, превођење бродова бродским преводницама на систему ХЕЂ 1 и ХЕЂ 2, изградња и одржавање техничких система и електроенергетских објеката и других објеката у оквиру делатности. Сопственим капацитетима Предузеће искључиво производи хидроелектричну енергију.

ЈП Ђердап обавља и друге делатности које доприносе ефикаснијем и рационалнијем обављању наведених делатности у складу са Законом и Статутом, као и спољнотрговински промет у оквиру делатности ЈП.

Организациона структура

ЈП Ђердап је део ЈП ЕПС – Београд, а делови ЈП Ђердап-а су: ХЕ Ђердап 2, Кладово, ХЕ Ђердап, Неготин, Власинске ХЕ – Сурдулица и ХЕ Пирот – Пирот.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

1. ДЕЛАТНОСТ (наставак)

Управу предузећа – чине Скупштина и директор кога бира и разрешава Управни одбор оснивача, а на предлог Генералног директора ЈП ЕПС-а.

Скупштина – својим одлукама обезбеђује реализацију циљева оснивања ЕПС Хидроелектране Ђердап д.о.о., Кладово и одговара за остваривање техничко-технолошког и економског јединства електроенергетског система.

Генерални директор – представља и заступа ЈП Ђердап, организује и руководи процесом рада и води пословање предузећа, доноси одлуке и одговара за законитост рада, предлаже Управном одбору основе пословне политике, програме рада и планове развоја, извршава одлуке Управног одбора.

На основу предлога Дирекције за производњу и Дирекције за ЕФП, Управни одбор ЈП ЕПС утврђује трансферне цене производње свих ЈП у ЕПС-у.

На основу предлога Управног одбора ЈП ЕПС, Влада Републике Србије утврђује и усваја цену електричне енергије за крајње кориснике.

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД

2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извештаја

На основу Закона о рачуноводству и ревизији (Службени гласник РС бр. 46 од 2. јуна 2006. године), правна лица и предузетници у Републици Србији су у обавези да вођење пословних књига, признавање и процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја врше у складу са законском и професионалном регулативом, која подразумева Оквир за припремање и приказивање финансијских извештаја (“Оквир”), Међународни рачуноводствени стандарди (“МРС”), односно Међународни стандарди финансијског извештавања (“МСФИ”), као и тумачења која су саставни део стандарда.

Решењем Министра финансија Републике Србије (број 011-00-738-2003-01, од 30. децембра 2003. године) утврђени су и објављени Оквир и МРС који су били у примени на дан 31. децембра 2002. године и на коме се заснивају и претходни и Закон о рачуноводству и ревизији из 2006. године.

Промене у МРС, као и нови МСФИ и одговарајућа тумачења, издати од Одбора за међународне рачуноводствене стандарде (“Одбор”) и Комитета за тумачење међународног финансијског извештавања (“Комитет”), након претходно наведеног датума, су званично усвојени Решењем Министра финансија Републике Србије (“Министарство”), о објављивању Међународних стандарда финансијског извештавања (бр. 401-00-11/2008-16) и објављени у Гласнику РС бр. 16 од 12. фебруара 2008. године.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извештаја (наставак)

Међутим, до датума састављања приложених финансијских извештаја нису биле преведене све промене у стандардима и тумачењима (нарочито након претходно поменутог решења Министарства), такође није извршено усаглашавање, односно промена званичних образаца финансијских извештаја, Правилника о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица ("Правилник") и осталих подзаконских аката. Тумачења која су у примени за рачуноводствене периоде који почињу 1. јануара 2008. године и касније а која нису била званично преведена и усвојена од стране Министарства, обелодањена су у напмени 2.3.

Имајући у виду потенцијално материјално значајне ефекте које одступања рачуноводствених прописа Републике Србије и МРС, који су били у примени на дан 31. децембра 2002. године (а који су били званично објављени и прописани за примену у Републици Србији пре 12. фебруара 2008. године) од МСФИ и МРС могу имати на реалност и објективност финансијских извештаја Предузећа, приложени финансијски извештаји се не могу третирати као финансијски извештаји састављени у сагласности са МСФИ и МРС.

Поред тога, приложени финансијски извештаји су приказани у формату прописаном Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике (Службени гласник РС бр. 114/06 до 119/08), који преузима законом дефинисан потпун скуп финансијских извештаја који одступа од оног дефинисаног у МРС 1 "Приказивање финансијских извештаја", а уз то у појединим деловима одступа и од начина приказивања одређених билансних позиција предвиђених наведеним стандардом.

Финансијски извештаји су састављени у складу са начелом историјског трошка, осим ако је другачије наведено у рачуноводственим политикама које су дате у даљем тексту.

Предузеће је у састављању ових финансијских извештаја примењивало рачуноводствене политике образложене у напмени 3. Наведене рачуноводствене политике су конзистентно примењене за све презентоване извештајне периоде.

Финансијски извештаји Предузећа су исказани у хиљадама динара. Динар представља званичну извештајну валуту у Републици Србији.

2.2. Упоредни подаци

Предузеће је као упоредне податке приказало кориговани извештај о променама у капиталу и кориговани биланс токова готовине за годину која се завршава 31. децембра 2007. године, односно кориговани биланс стања на дан 31. децембра 2007. године.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.2. Упоредни подаци

У циљу корекције грешака насталих у ранијим годинама у складу са МРС 8 "Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке", извршене су одређене корекције и рекласификације података презентованих у финансијским извештајима састављеним на дан и за годину која се завршава на дан 31. децембра 2007. године (напомена 5). У складу са наведеним стандардом, материјално значајне грешке које се односе на накнадно утврђене приходе и расходе из претходног периода исказане су као корекција нераспоређеног добитка претходног периода. Руководство предузећа је извршило само прерачун позиција у билансу стања на дан 31. децембра 2007. године и није предавало кориговане финансијске извештаје Центру за бонитет Народне Банке Србије.

2.3. Стандарди и интерпретације који су издати али који нису још увек у примени

На дан објављивања ових финансијских извештаја, доле наведени стандарди, измене стандарда и интерпретације су биле издате од стране Одбора и Комитета али нису постале ефективне за рачуноводствени период који почиње на дан 1. јануара 2008. године и нису биле усвојене, односно нису биле преведене и званично усвојене у Републици Србији.

- МРС 1 - Презентација финансијских извештаја (у примени од 1. јануара 2009. године);
- МРС 23 - Трошкови задуживања (у примени од 1. јануара 2009. године);
- МСФИ 8 - Пословни сегменти (у примени од 1. јануара 2009. године);
- МСФИ 3 - Пословне комбинације и МРС 27 - Консолидовани и појединачни финансијски извештаји (у примени од 1. јула 2009. године);
- Допуна МСФИ 2 - Плаћање на бази акција - Услови стицања права и поништења (у примени од 1. јануара 2009. године);
- Допуна МРС 32 - Финансијски инструменти: презентација и МРС 1 - Презентација финансијских извештаја (у примени од 1. јануара 2009. године)
- Допуна МРС 39 - Финансијски инструменти: признавање и мерење (у примени од 1. јула 2009. године);
- Допуна МСФИ 1 - Прва примена међународних стандарда финансијског извештавања и МРС 27 - Консолидовани и појединачни финансијски извештаји (у примени од 1. јануара 2009. године);
- Побољшани Међународни рачуноводствени стандарди 2008. (у примени од 1. јануара 2009. године);
- IFRIC 15 - Уговори о изградњи стамбених и пословних објеката (у примени од 1. јануара 2009. године);
- Побољшани МСФИ 1 - Прва примена међународних стандарда финансијског извештавања (у примени од 1. јула 2009. године);
- IFRIC 17 - Расподела немонетарних средстава власницима (у примени од 1. јула 2009. године).

Поред тога на дан објављивања ових финансијских извештаја следећа тумачења нису званично била усвојена од стране Министарства:

- IFRIC 13- Програм лојалности клијентима (у примени од 1. јула 2008. године);
- IFRIC 14 - МРС 19 - Ограничења дефинисаних примања, минимални захтеви и њихова интеракција (у примени од 1. јануара 2008. године);
- IFRIC 16 - Заштита од ризика нето инвестиција у страно пословање (у примени од 1. октобра 2008. године).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

3.1. Приходи и расходи

Приходи од продаје у оквиру ЕПС-а у 2007. години исказани су по фактурисаној вредности уз искључење пореза на додату вредност. Од 1. јануара 2005. године Предузеће врши фактурисање своје производње ЈП Електропривреди Србије по трансферним ценама које је утврдио Управни одбор ЕПС-а.

Остали приходи од продаје признају се када се ризик и корист повезани са правом власништва преносе на купца, а то подразумева датум испоруке производа купцу.

Приходи и расходи по основу камата се књиже у корист или на терет периода на који се односе.

3.2. Донације

Вредност средстава добијених кроз донације се иницијално евидентира као разграничени приход у оквиру обавеза у билансу стања, који се умањује у корист биланса успеха, у периоду када се на терет биланса успеха евидентирају трошкови везани за коришћење средстава примљених из донација.

3.3. Ефекти промена курсева валута

Пословне промене настале у иностраној валути су прерачунате у динаре по средњем курсу утврђеном на међубанкарском тржишту девиза, који је важио на дан пословне промене.

Средства и обавезе исказане у иностраној валути на дан биланса стања, прерачунати су у динаре по средњем курсу утврђеном на међубанкарском тржишту девиза који је важио на тај дан.

Позитивне или негативне курсне разлике настале приликом пословних трансакција у иностраној валути и приликом прерачуна позиција биланса стања исказаних у иностраној валути књижене су у корист или на терет биланса успеха, као добици или губици по основу курсних разлика.

3.4. Порези и доприноси

Текући порез на добит

Текући порез на добит представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са Законом о порезу на добит важећим у Републици Србији.

Порез на добит у висини од 10% се плаћа на пореску основицу утврђену пореским билансом, уз умањење по основу остварених пореских кредита. Пореска основица приказана у пореском билансу укључује добит приказану у билансу успеха и корекције дефинисане пореским прописима Републике Србије.

Порески прописи Републике Србије не предвиђају могућност да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за повраћај пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода могу се пренети на рачун добитака из будућих обрачунских периода, али не дуже од десет година.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.4. Порези и доприноси (наставак)

Одложени порез на добит

Одложени порез на добит се обрачунава коришћењем методе утврђивања обавеза према билансу стања, за привремене разлике произашле из разлике између пореске основе потраживања и обавеза и њихове књиговодствене вредности. Важеће пореске стопе на датум биланса стања се користе за утврђивање разграниченог износа пореза на добит. Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска средства се признају за све одбитне привремене разлике и пореске губитке и кредите, који се могу преносити у наредне фискалне периоде, до степена до којег ће вероватно постојати опорезива добит од које се одложена пореска средства могу искористити.

Порези и доприноси који не зависе од резултата

Порези и доприноси који не зависе од резултата представљају износе плаћене за порезе на имовину и друге порезе и доприносе који се плаћају у складу са републичким и општинским прописима.

3.5. Некретнине, постројења, опрема и нематеријална улагања

Некретнине, постројења и опрема почетно се мере по набавној вредности. Компоненте набавне вредности су: фактурна вредност добављача умањена за све рабате садржане у рачуну, увозне дажбине и друге јавне приходе, који се не рефундирају, као и сви други директно приписивани трошкови неопходни за довођење тог средства у стање функционалне приправности. После почетног мерења некретнине, постројења и опрема који се користе за обављање енергетске делатности исказују се по ревалоризованом износу, која изражава њихову поштenu вредност утврђену проценом амортизоване вредности замене.

Средство изграђено у сопственој режији признаје се по цени коштања, под условом да она не прелази тржишну вредност. У цену коштања средства не улази камата, административни и други општи трошкови, који се не могу директно приписати средству.

Некретнине, постројења и опрема, са изузетком земљишта, су на дан 1. јануара 2004. године исказана по ревалоризованој набавној вредности, умањеној за исправку вредности. Ревалоризација вредности основних средстава извршена је на дан 1. јануара 2004. године од стране овлашћеног процењивача, на основу њиховог усклађивања са правичном вредношћу. Ревалоризована вредност некретнина на дан 1. јануара 2004. године је у складу са МСФИ 1 "Прва примена Међународних стандарда финансијског извештавања" призната као њихова вероватна вредност на тај дан, а за потребе састављања почетног биланса стања у складу са МСФИ. Ефекат извршене ревалоризације некретнина исказан је у оквиру акумулираног резултата из ранијих година.

Некретнине, постројења и опрема почетно се мере по набавној вредности. Компоненте набавне вредности су: фактурна вредност добављача умањена за све рабате садржане у рачуну, увозне дажбине и друге јавне приходе, који се не рефундирају, као и сви други директно приписивани трошкови неопходни за довођење тог средства у стање функционалне приправности.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.5. Некретнине, постројења, опрема и нематеријална улагања (наставак)

Некретнине, постројења и опрема, са изузетком земљишта, су на дан 1. јануара 2004. године исказана по ревалоризованој набавној вредности, умањеној за исправку вредности. Ревалоризација вредности основних средстава извршена је на дан 1. јануара 2004. године од стране овлашћеног процењивача, на основу њиховог усклађивања са правичном вредношћу. Ревалоризована вредност некретнина на дан 1. јануара 2004. године је у складу са МСФИ 1 "Прва примена Међународних стандарда финансијског извештавања" призната као њихова вероватна вредност на тај дан, а за потребе састављања почетног биланса стања у складу са МСФИ. Ефекат извршене ревалоризације некретнина исказан је у оквиру акумулираног резултата из ранијих година. Земљиште није било предмет процене од стране независног проценитеља на дан 1. јануара 2004. године, већ су преузете књиговодствене вредности исказане у финансијским извештајима на дан 31. децембра 2003. године.

Поновна процена некретнине, постројења и опрема је вршена на дан 1. јануар 2007. године од стране независног проценитеља. Некретнине и опрема набављена након 1. јануара 2007. године и опрема која није процењена, исказане су по набавној вредности и умањене за исправку вредности. Такође, извршена је и процена земљишта на дан 1. јануара 2007. године.

Транспортна средства, опрема за уређење канцеларијских и других просторија, остала опрема и алат и инвентар чији је рок употребе дужи од једне године исказују се по набавној вредности.

Трошкови одржавања, поправке и замене мањих делова опреме се урачунавају у трошкове одржавања у моменту настајања.

Накнадна улагања при реконструкцији, адаптацији или другој доградњи приписују се вредности средстава уколико се тим улагањем повећава капацитет средства, продужава корисни век употребе, побољшава квалитет производа или мења намена средства.

Добитак или губитак настао приликом отуђивања некретнина, постројења и опреме књижи се на терет осталих прихода/расхода.

Нематеријална улагања се вреднују по набавној вредности или цени коштања, која укључује увозне дажбине, порезе који се не рефундирају и друге расходе који се могу приписати средству и умањења за све трговачке попусте и рабате. Расходи камата током периода финансирања нематеријалних улагања не капитализују се.

3.6. Амортизација

Некретнине, постројења, опрема и нематеријална улагања се амортизују у току њиховог корисног века употребе, применом методе пропорционалног отписивања, односно методом једнаких годишњих стопа у процењеном корисном веку употребе.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.6. Амортизација (наставак)

Процењени корисни векови трајања и амортизационе стопе за најзначајније групе некретнина, постројења и опреме су следеће:

	<u>Стопа %</u>
Бране и насипи	1%
Некретнине	1.3 - 4%
Опрема	4 - 20%
Транспортна возила	14.3 - 25%
Рачунари и рачунарска опрема	20%
Канцеларијски намештај	10 - 15%

Амортизациони период и метод амортизације се проверавају на крају сваког обрачунског периода.

3.7. Обезвређивање вредности некретнина, постројења и опреме

На дан састављања финансијских извештаја врши се процењивање постојања било каквих индиција да је вредност средства умањена на основу екстерних и интерних извора информација. Уколико постоје индиције да је неко средство обезвређено, за то појединачно средство врши се процена износа који може да се поврати. У немогућности процене износа који може да се поврати по средству врши се процена повративог износа за јединицу која ствара новац, односно на нивоу Предузећа.

На дан 31. децембра 2008. године, према процени руководства, није било индиција које указују да је вредност сталних средстава обезвређена.

3.8. Залихе

Залихе обухватају сировине и материјал (основни и помоћни), резервне делове, алат и инвентар.

Залихе се мере по набавној вредности или цени коштања, односно нето продајној вредности ако је она нижа. Набавна вредност обухвата куповну цену, увозне дажбине и друге порезе који се не рефундирају, транспортне, манипулативне и друге трошкове који се могу директно приписати стицању залиха, умањена за трговачке попусте, рабате и друге сличне ставке. Цену коштања залиха чине трошкови материјала, израде, трошкови зарада и општи трошкови производње укључујући и опште трошкове набавке и техничког управљања у износима неопходним за довођење залиха у стање и на место у коме се налазе на дан биланса стања. Нето продајна вредност је вредност по којој залихе могу бити реализоване у нормалним условима пословања, по одбитку трошкова продаје.

Обрачун излаза (утрошка) залиха признаје се по методи просечне пондерисане цене.

Пондерисани просек израчунава се приликом пријема сваке наредне пошиљке.

Алат и ситан инвентар отписују се једнократно приликом стављања у употребу.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.8. Залихе (наставак)

Исправка вредности залиха се врши терећењем осталих расхода у случајевима када се оцени да је потребно свести вредност залиха на њихову нето продајну вредност, односно по основу документованих смањења употребне вредности залиха.

3.9. Финансијски инструменти

Свако уговорно право из којег настаје финансијско средство и финансијска обавеза или инструмент капитала признаје се као финансијски инструмент на датум поравнања.

Приликом почетног признавања финансијска средства и финансијске обавезе мере се по његовој или њеној набавној вредности која представља поштену вредност надокнаде која је дата (у случају средства) или примљена (у случају обавеза) за њега или њу.

Остали дугорочни пласмани

Остали дугорочни пласмани се иницијално признају по набавној вредности, а после почетног признавања мере се по:

- поштеној вредности, уколико се држе ради трговања,
- амортизованеј вредности, уколико имају фиксни рок доспећа,
- набавној вредности, уколико немају фиксни рок доспећа.

Свака разлика између исказаног износа и накнадног мерења признаје се као добитак или губитак у периоду у ком настаје.

Краткорочна потраживања

Краткорочна потраживања обухватају потраживања по основу продаје и друга потраживања.

Потраживања по основу продаје мере се по вредностима из оригиналне фактуре. Фактурисане камате у вези продаје добара и услуга признају се као друга потраживања и исказују се у приходима у периоду у којем настају.

Остала потраживања и пласмани који су потекли од предузећа мере се по амортизованеј вредности.

Обезвређивање финансијских средстава

На дан сваког биланса врши се процена објективних доказа о вредности средстава анализом очекиваних нето прилива готовине и то:

- појединачно за средства која су значајна или
- на бази портфеља за групу сличних финансијских средстава која нису појединачно идентификована као обезвређена.

Приликом процене вероватноће наплате потраживања Предузеће је уважило све догађаје настале до 31. јануара 2009. године.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.9. Финансијски инструменти (наставак)

Обезвређивање финансијских средстава (наставак)

Процена извесности наплате потраживања врши се по групама дужника. Потраживања од правних лица по којима је протекао рок за наплату најмање од 60 дана врши се исправка вредности потраживања. Изузетно, може се вршити процена извесности наплате за ову групу дужника и појединачно. Исправка потраживања не врши се по основу потраживања у оквиру ЕПС-а, као ни од лица којима се истовремено и дугује.

За сва потраживања по којима је покренут судски поступак, врши се исправка потраживања. Директан отпис врши се само по окончању судског спора или по Одлуци органа управљања.

Готовина и еквиваленти готовине

Готовина и еквиваленти готовине обухватају готовину на рачунима код банака и у благајни.

Финансијске обавезе

Финансијске обавезе се иницијално признају у износу примљених средстава. Након почетног признавања финансијске обавезе се мере у износу по коме је обавеза почетно призната умањена за отплате главнице, увећана за износе капитализованих камата и умањена за било који отпис одобрен од стране повериоца. Обавезе по основу камата на финансијске обавезе се евидентирају на терет финансијских расхода у периоду на који се односе и приказују у оквиру осталих краткорочних обавеза и пасивних временских разграничења.

3.10. Капитал

Капитал Предузећа обухвата уделе друштва са ограниченом одговорношћу, остали капитал акумулирани губитак и нераспоређени добитак.

3.11. Резервисања

Резервисања за судске спорове

Резервисање је обавеза која је неизвесна у погледу рока и износа. Предузеће признаје резервисања у следећим случајевима:

- када постоји садашња обавеза (правна или стварна) настала као резултат прошлог догађаја;
- када је вероватно да ће одлив ресурса бити потребан за измирење обавеза и
- када износ обавезе може поуздано да се процени.

Резервисање се не признаје за будуће пословне губитке.

У овим финансијским извештајима, Предузеће је извршило резервисање за потенцијалне губитке који могу настати по основу судских спорова.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.11. Резервисања (наставак)

Бенефиције запослених

У складу са прописима који се примењују у Републици Србији, Друштво је у обавези да плаћа доприносе државним фондовима којима се обезбеђује социјална сигурност запослених. Ове обавезе укључују доприносе за запослене на терет послодавца у износима обрачунатим по стопама прописаним релевантним законским прописима. Предузеће је такође, обавезно да од бруто зарада запослених обустави доприносе и да их, у име запослених, уплати тим фондовима. Доприноси на терет послодавца и доприноси на терет запосленог се књиже на терет расхода периода на који се односе.

У складу са Посебним колективним уговором о раду за ЈП „Електропривреда Србије”, Друштво је у обавези да исплати отпремнине приликом одласка у пензију у износу од 1.67 зараде запосленог коју би остварио за месец који претходи месецу у коме се исплаћује отпремнина, или у износу утврђеним законом, ако је то за запосленог повољније. У складу са Законом о раду (Службени гласник РС бр. 24 од 15. марта 2005. године и 61/05), Друштво је у обавези да исплати отпремнине за одлазак у пензију најмање у висини три просечне зараде. Поред тога, Друштво је у обавези да исплати и јубиларне награде за 10, 20 и 30 година непрекидног рада у Предузећу, при чему су наведене јубиларне награде плативе у висини од једне просечне зараде послодавца за десет година непрекидног рада, две плате за двадесет година и три плате за тридесет година. Трошкови везани за накнаде приликом одласка у пензију и јубиларне награде утврђују се коришћењем метода пројектованих јединица кредитирања, са актуарским одмеравањем које се врши на дан биланса стања.

3.12. Трансферне цене

Вредносно обрачунавање учинака између повезаних правних лица у току периода врши се по трансферним ценама одређеним од стране Управног одбора матичног предузећа утврђених методом трошкови плус.

4. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА

Презентација финансијских извештаја захтева од руководства Предузећа коришћење најбољих могућих процена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентирани вредности средстава и обавеза као и обелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извештаја, као и прихода и расхода у току извештајног периода. Ове процене и претпоставке су засноване на информацијама расположивим на дан састављања финансијских извештаја.

4.1. Процена и претпоставке

У наставку су приказане кључне претпоставке везане за будућност и остали извори процењивања неизвесности на датум биланса стања које представљају значајан ризик, за материјалне корекције износа позиција биланса стања у следећој финансијској години.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

4. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА

4.2. Амортизација и стопа амортизације

Обрачун амортизације и стопе амортизације су засноване на пројектованом економском веку опреме и нематеријалних улагања. Једном годишње Предузеће процењује економски век на основу тренутних предвиђања.

4.3. Исправка вредности потраживања и краткорочних пласмана

Предузеће обрачунава обезвређење сумњивих потраживања од купаца и других дужника на основу процењених губитака који настају, ако дужници нису у могућности да изврше плаћања. У процени одговарајућег износа губитка од обезвређења за сумњива потраживања, Предузеће се ослања на старост потраживања, раније искуство са отписом, бонитет купаца и променама у условима плаћања. Ово захтева процене везане за будуће понашање купаца и тиме изазване будуће наплате. Међутим, значајан део потраживања Предузећа се односи на потраживања од зависних правних лица код којих је, на основу процена и досадашња искуства, укупна садашња вредност потраживања наплатива.

4.4. Фер вредност

Пословна политика Предузећа је да обелодани информације о правичној вредности активе и пасиве за коју постоје званичне тржишне информације и када се правична вредност значајно разликује од књиговодствене вредности. У Републици Србији не постоји довољно тржишног искуства, као ни стабилности и ликвидности код куповине и продаје потраживања и остале финансијске активе и пасиве, пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Стога, правичну вредност није могуће поуздано утврдити у одсуству активног тржишта. Руководство Предузећа врши процену ризика и, у случајевима када се оцени да вредност по којој се имовина води у пословним књигама неће бити реализована, врши исправку вредности. По мишљењу руководства Предузећа, износи у овим финансијским извештајима одражавају вредност која је, у датим околностима, најверодостојнија и најкориснија за потребе извештавања.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

5. КОРЕКЦИЈЕ ПОЧЕТНОГ СТАЊА

а) Ефекти корекција на нето добитку за пословну 2007. годину и нераспоређеном добитку на дан 31. децембра 2007. године:

У току године по основу ефеката грешака из ранијих година а у складу са захтевима МРС 8 „Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке“ Предузеће је спровело корекције почетног стања из ранијих година приказаних у табели која следи:

	У хиљадама динара
	1. јануар –
	31. децембар
	2007.
	<u>Нето губитак</u>
<i>Нето губитак, претходно исказан</i>	<u>(15,227,808)</u>
<i>Корекције у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2007. године:</i>	
- Обавезе за камате и провизије	(28,859)
- Наплаћена исправљена потраживања	121
Постројења и опрема у припреми	(13)
Усаглашавање обавеза из пословања	(845)
Накнаде за коришћење вода	327
Потраживања од запослених за остало	(21)
Капитализација трошкова ранијег периода	49,594
Отпремнина за одлазак у пензију	1,009
<i>Укупно корекције у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2007. године:</i>	<u>21,313</u>
<i>Нето губитак, кориговано</i>	<u><u>(15,206,495)</u></u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

5. КОРЕКЦИЈЕ ПОЧЕТНОГ СТАЊА (наставак)

б) Ефекти корекција на билансу стања на дан 31. децембра 2007. године

	<i>Прелиминарно</i> 31. децембар 2007.	Корекције +/-	У хиљадама динара <i>Кориговано</i> 31. децембар 2007.
АКТИВА			
Стална имовина			
Нематеријална улагања	14,648	-	14,648
Некретнине постројења и опрема	114,313,885	49,582	114,363,467
Остали дугорочни финансијски пласмани	3,198,377	-	3,198,377
	<u>117,526,910</u>	<u>49,582</u>	<u>117,576,492</u>
Обртна имовина			
Залихе	589,727	-	589,727
Потраживања	4,232,397	98	4,232,495
Краткорочни финансијски пласмани	460,896	-	460,896
Готовински еквиваленти и готовина	283,477	-	283,477
Порез на додату вредност и активна временска разграничења	14,751	-	14,751
	<u>5,581,248</u>	<u>98</u>	<u>5,581,346</u>
Укупна актива	<u>123,108,158</u>	<u>49,680</u>	<u>123,157,838</u>
ПАСИВА			
Капитал			
Удели	78,082,442	-	78,082,442
Остали капитал	420,026	-	420,026
Ревалоризационе резерве	55,308,904	-	55,308,904
Акумулирани губитак	(19,312,475)	21,313	(19,291,162)
	<u>114,498,897</u>	<u>21,313</u>	<u>114,520,210</u>
Дугорочне обавезе и резервисања			
Дугорочна резервисања	118,051	-	118,051
Дугорочне обавезе	2,901	-	2,901
Остале дугорочне обавезе	103,833	-	103,833
	<u>224,785</u>	<u>-</u>	<u>224,785</u>
Краткорочне обавезе			
Краткорочне финансијске обавезе	4,486	-	4,486
Обавезе из пословања	1,518,137	29,703	1,547,840
Остале краткорочне обавезе	89,045	(1,663)	87,382
Обавезе по основу пореза на додату вредност, осталих јавних прихода и ПРВ	155,316	327	184,146
	<u>1,766,984</u>	<u>28,367</u>	<u>1,795,351</u>
Одложене пореске обавезе	<u>6,617,492</u>	<u>-</u>	<u>6,617,492</u>
Укупна пасива	<u>123,108,158</u>	<u>49,680</u>	<u>123,157,838</u>
Ванбилансна евиденција	427,670	-	-

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

5. КОРЕКЦИЈЕ ПОЧЕТНОГ СТАЊА (наставак)

в) Ефекти корекција на билансу успеха за годину која се завршава на дан 31. децембра 2007. године

Предузеће корекције почетног стања на билансу успеха није извршило у складу са захтевима МРС 8 „Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке“ обзиром да исти није материјално значајни на пословни резултат исказаног у билансу успеха за период и за годину која се завршава на дан 31. децембар 2007. године.

6. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Приходи од продаје електричне енергије у оквиру ЕПС-а	6,645,443	5,223,925
Приходи од продаје електричне енергије на иностраном тржишту	-	616
Приходи од продаје услуга	2,550	3,653
	<u>6,647,993</u>	<u>5,228,194</u>

7. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Приход од наплате штета од осигурања	66,578	225,780
Приходи од донација	1,992	27,786
Приходи од закупнина	4,835	3,985
Приход по основу наплате тендерске документације	1,684	1,808
	<u>75,089</u>	<u>259,359</u>

8. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Материјал за одржавање и резервни делови	117,888	220,354
Набављена електрична енергија у оквиру ЕПС-а	190,068	114,798
Деривати нафте	81,875	92,674
Ситан инвентар и ауто гуме	43,663	77,584
Канцеларијски и остали режијски материјал	7,139	6,823
	<u>440,633</u>	<u>512,233</u>

ХИДРОЕЛЕКТРАНЕ БЕРДАП Д.О.О., КЛАДОВО

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

9. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Бруто зараде	1,016,955	879,598
Порези и доприноси на терет послодавца	194,619	162,799
Трошкови превоза и дневница за службено путовање	17,803	25,065
Накнаде за превоз са посла на посао	13,991	10,926
Стипендије и кредити студентима и ученицима	4,508	3,689
Отпремнине	826	431
Јубиларне награде	14,110	13,229
Остали лични расходи и накнаде	17,826	9,725
	<u>1,280,638</u>	<u>1,105,462</u>

10. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ И РЕЗЕРВИСАЊА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Трошкови амортизације	3,673,454	3,611,469
Резервисање за накнаде и друге бенефиције запослених	180,704	58,075
Резервисања за судске спорове	81,836	-
	<u>3,935,994</u>	<u>3,669,544</u>

ХИДРОЕЛЕКТРАНЕ БЕРДАП Д.О.О., КЛАДОВО

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

11. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2008.	2007.
Услуге одржавања	852,107	1,355,452
Накнаде за коришћење вода	461,299	394,807
Премије осигурања	162,174	123,224
Накнаде штете грађанима	12,337	-
Професионалне услуге	46,536	50,796
Остали индиректни порези и накнаде	47,657	32,473
Остале непроизводне услуге	25,959	28,286
Накнаде за коришћење добара од општег интереса	8,932	27,960
Порез на имовину	44,067	26,786
ПТТ услуге	17,847	17,039
Репрезентација	15,808	14,820
Накнаде за коришћење грађевинског земљишта	13,142	11,486
Заштита животне средине	11,833	10,468
Транспортне услуге	2,468	7,808
Закупнине	5,595	7,802
Комуналне услуге	14,016	6,041
Реклама, спонзорства и донаторства	5,754	4,724
Платни промет и банкарске услуге	3,429	3,871
Остали трошкови	12,850	9,543
	<u>1,763,810</u>	<u>2,133,386</u>

12. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2008.	2007.
Финансијски приходи у оквиру ЕПС-а	272,060	295,212
Приходи од камата	37,248	22,305
Позитивне курсне разлике	128,867	122,643
Остали финансијски приходи	202	1,589
	<u>438,377</u>	<u>441,749</u>

13. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2008.	2007.
Финансијски расходи у оквиру ЕПС-а	22,529	772
Расходи камата	7,347	8,187
Негативне курсне разлике	185,297	80,587
Остали финансијски расходи	308	94
	<u>215,481</u>	<u>89,640</u>

ХИДРОЕЛЕКТРАНЕ БЕРДАП Д.О.О., КЛАДОВО

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

14. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Приходи ранијих година	-	25,716
Добици од продаје некретнина, постројења и опреме	4,974	3,912
Добици од продаје материјала	16,469	2,419
Вишкови	3,500	7,116
Наплата и умањење исправке вредности:		
- датих аванса за основна средства	-	24,430
- датих аванса за залихе	136,136	86,688
- потраживања од купаца	2,975	2,627
Приходи од смањења обавеза	593	2,253
Приходи по основу ефеката уговорене заштите од ризика	153	-
Остали приходи	601	811
	<u>165,401</u>	<u>155,971</u>

15. ОСТАЛИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Губици од расходања и продаје некретнина, постројења и опреме	12,329	93,451
Мањкови	1,205	5,767
Обезвређење		
- аванса	80,801	134,847
- потраживања	2,704	4,108
- некретнина, постројења и опреме	-	15,221,665
Спонзорство и донаторство	11,128	6,001
Остали расходи	122	1,056
	<u>108,289</u>	<u>15,466,894</u>

16. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК

а) Компоненте пореза на добитак

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Порески расход периода	1,016	-
Одложени порески приходи периода	(83,869)	(1,654,035)
	<u>(82,853)</u>	<u>(1,654,035)</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

16. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК (наставак)

б) Усаглашавање износа пореза на добитак у билансу успеха и производа добити пре опорезивања и прописане пореске стопе

	У хиљадама динара	
	2008.	2007.
Губитак пре опорезивања	(415,272)	(16,881,843)
Порез на добитак обрачунат по стопи од 10%	(41,527)	(1,688,184)
Порески ефекти расхода који се не признају у пореском билансу	10,163	434
Неискоришћени порески губитак	-	28,658
Остало	(51,489)	5,057
	<u>(82,853)</u>	<u>(1,654,035)</u>

в) Одложене пореске обавезе

Одложене пореске обавезе исказане на дан 31. децембра 2008. године у износу од 6,533,623 хиљада динара (31. децембра 2007 године; 6,617,492 хиљада динара) се односе на привремену разлику између основице по којој су некретнине, постројења и опрема признају у пореском билансу и износа по којима су та средства исказана у финансијским извештајима.

ХИДРОЕЛЕКТРАНЕ ЂЕРДАП Д.О.О., КЛАДОВО

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

17. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА, ОПРЕМА И НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

	Земљиште	Грађевински објекти	Опрема	Основна средства у припреми и аванси	Укупно основна средства	Нематери- јална улагања
Набавна вредност						
Стање, 1. јануар 2007. године	300,804	91,880,805	54,152,264	1,903,619	148,237,492	21,187
Ефекти процене некретнина, постројења и опреме	1,107,627	31,341,700	29,070,935	-	61,520,262	-
Набавке у току периода	-	199,038	638,611	393,223	1,230,872	6,491
Преноси	-	863,906	(871,407)	-	(7,501)	7,501
Продаја и расходовања	-	(89,288)	(259,149)	-	(348,437)	(7,589)
Отпис датих аванса	-	-	-	(25,213)	(25,213)	-
Стање, 31. децембра 2007. године	1,408,431	124,196,161	82,731,254	2,271,629	210,607,475	27,590
Стање, 1. јануар 2008. године	1,408,431	124,196,161	82,731,254	2,271,629	210,607,475	27,590
Набавке у току периода	-	-	-	1,045,366	1,045,366	331
Пренос са инвестиција у току	-	158,083	385,117	(543,200)	-	-
Донације	-	-	967	-	967	-
Продаја и расходовања	-	(26,591)	(49,031)	-	(75,622)	-
Мањкови	-	-	(257)	-	(257)	-
Преноси трећим лицима	-	(888)	(517)	-	(1,405)	-
Вишкови	-	4,206	70	-	4,276	-
Стање, 31. децембра 2008. године	1,408,431	124,330,971	83,067,603	2,773,795	211,580,800	27,921
Исправка вредности						
Стање, 1. јануар 2007. године	-	47,466,814	30,103,784	25,554	77,596,152	10,775
Књижење процене	245,789	6,970,634	8,071,166	-	15,287,589	-
Амортизација у току периода	-	1,398,519	2,208,336	-	3,606,855	4,614
Преноси	-	442,544	(447,395)	-	(4,851)	4,851
Расходовања	-	-	-	-	-	-
Продаја и расходовања	-	(53,985)	(162,539)	-	(216,524)	-
Мањкови	-	-	-	-	-	(7,298)
Отпис датих аванса	-	-	-	(25,213)	(25,213)	-
Стање, 31. децембра 2007. године	245,789	56,224,526	39,773,352	341	96,244,008	12,942
Стање, 1. јануар 2008. године	245,789	56,224,526	39,773,352	341	96,244,008	12,942
Амортизација у току периода	-	1,404,524	2,262,044	-	3,666,568	6,886
Продаја и расходовања	-	(3,298)	(45,176)	-	(48,474)	-
Мањкови	-	-	(130)	-	(130)	-
Преноси трећим лицима	-	(464)	(402)	-	(866)	-
Стање, 31. децембра 2008. године	245,789	57,625,288	41,989,688	341	99,861,106	19,828
Стање, 1. јануар 2008. године, нето	1,162,642	67,971,635	42,957,902	2,271,288	114,363,467	14,648
Стање, 31. децембра 2008. године, нето	1,162,642	66,705,683	41,077,915	2,773,454	111,719,694	8,093

Основна средства у припреми и аванси исказани, на дан 31. децембра 2008. године, у износу од 2,773,454 хиљада динара и укључују улагања у припреми од 336,290 хиљада динара која се односе на пројекте који су започети у ранијим годинама и током претходних година није остварен напредак у њиховој реализацији.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

18. ОСТАЛИ ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Дугорочна потраживања у оквиру ЕПС-а	3,185,585	3,442,142
Дугорочни кредити запосленима	29,204	12,792
Текућа доспећа дугорочних потраживања	(256,557)	(256,557)
	<u>2,958,232</u>	<u>3,198,377</u>

Дугорочна потраживања у оквиру ЕПС-а која на дан 31. децембар 2008. године износе 3,185,585 хиљада динара (укључујући текућа доспећа у износу од 256,557 хиљада динара), односе се на репрограмирана потраживања која су настала у интерним односима између ЈП ЕПС и јавних предузећа која је ЈП ЕПС основао са стањем на дан 31. децембар 2004. године. Предузеће је отписало 50.01% износа краткорочних потраживања док је остатак потраживања репрограмиран на 180 месечних рата чија је отплата почела 30. јуна 2006. године и траје до 31. маја 2021. године уз каматну стопу на нивоу есконтне стопе Народне банке Србије.

Дугорочни кредити запосленима исказани, на дан 31. децембра 2008. године, у износу 29,204 хиљада динара се односе на кредите одобрене запосленима за потребе решавања стамбеног питања. Главница кредита се увећава у складу са кретањем цена на мало у Републици Србији. Ови кредити се отплаћују у месечним ратама, у већини случајева, на период од 40 година.

19. ЗАЛИХЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Материјал	294,391	286,131
Резервни делови	329,648	300,313
Алат и ситан инвентар	224,775	200,318
Дати аванси	144,944	220,555
	<u>993,758</u>	<u>1,007,317</u>
Исправка вредности:		
- залихе материјала и резервних делова	(298,766)	(266,269)
- дати аванси	(95,325)	(151,321)
	<u>(394,091)</u>	<u>(417,590)</u>
	<u>599,667</u>	<u>589,727</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

20. ПОТРАЖИВАЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Купци:		
- у оквиру ЕПС-а	6,456,108	3,935,140
- остала повезана правна лица	370	-
- у земљи	21,272	21,981
- у иностранству	15,849	13,935
- остали	4,808	2,868
Текућа доспећа дугорочних потраживања у оквиру ЕПС-а	256,557	256,557
Потраживања од запослених	2,215	20,448
Потраживања по основу преплаћених пореза и доприноса	2,982	11,882
Остала потраживања	5,342	4,842
	<u>6,765,503</u>	<u>4,267,653</u>
Исправка вредности:		
- потраживања у оквиру ЕПС-а	(370)	(370)
- купци у земљи	(17,356)	(18,106)
- купци у иностранству	(15,849)	(13,814)
- остала потраживања	(2,869)	(2,868)
	<u>(36,444)</u>	<u>(35,158)</u>
	<u>6,729,059</u>	<u>4,232,495</u>

21. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

Краткорочни финансијски пласмани, исказана на дан 31. децембар 2008. године, у износу од 915,882 хиљаде динара највећим делом у износу од 754,800 хиљада динара се односе на орочена девизна средства у износу од 12,000,000 УСД код банке Интезе а.д. Београд на период од 120 дана по каматној стопи од 4,4% на годишњем нивоу.

22. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Текући рачуни:		
- у динарима	72,470	25,540
- у страној валути	67,553	254,356
Девизни акредитиви	-	-
Благајне и остала новчана средства	4,417	3,581
	<u>144,440</u>	<u>283,477</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

23. ТАБЕЛА ПРОМЕНА НА ИСПРАВЦИ ВРЕДНОСТИ ПОТРАЖИВАЊА

	У хиљадама динара 2008.		
	Дати аванси	Потраживања од купаца	Укупно
Стање на почетку године пре корекција	151,321	35,158	186,479
Корекције почетног стања	-	121	121
Стање на почетку године (кориговано)	151,321	35,279	186,600
Исправке на терет трошкова текућег периода	80,801	2,704	83,505
Наплаћена исправљена потраживања	(136,136)	(2,975)	(139,111)
Ефекти курсних разлика	-	2,096	2,096
Искњижење	(661)	(660)	(1,321)
Стање на крају године	95,325	36,444	131,769

24. КАПИТАЛ

Основни капитал

Основни капитал представља капитал друштва са ограниченом одговорношћу који је у потпуном власништву ЈП Електропривреда Србије, Београд. Он обухвата почетни капитал и накнадне уплате основног капитала увећане за кумулиране ревалоризационе резерве, које су настале као резултат примене индекса раста цена на мало до 31. децембра 2000. године и кориговане пренете приликом прве примене нових рачуноводствених прописа Републике Србије на дан 1. јануара 2004. године.

На дан 1. јануара 2006. године код Агенције за привредне регистре уписана је промена правне форме Предузећа у друштво са ограниченом одговорношћу и промена назива Предузећа у Привредно друштво "Хидроелектране Ђердап" д.о.о., Кладово. Такође, регистрован је уписани и уплаћени новчани капитал у износу од EUR 500 и неновчани капитал у износу од EUR 909,899,681 у власништву ЈП ЕПС, Београд.

Исказани износ основног капитала Друштва није усаглашен са износом који је уписан у Регистар Агенције за привредне регистре Републике Србије.

Остали капитал

Остали капитал приказан у билансу стања предузећа на дан 31. децембра 2008. године односи се на сопствене ванпословне изворе, који су пренети приликом прве примене нових рачуноводствених прописа Републике Србије на дан 1. јануара 2004. године.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

25. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

	Судски спорови	Дугорочне бенефиције запосленима	Укупно
Стање, 1. јануар 2007. године			
пре корекција	124,257	-	124,257
Нова резервисања	58,075	-	58,075
Искоришћена резервисања током године	(64,281)	-	(64,281)
Стање, 31. децембра 2007. године	<u>118,051</u>	<u>-</u>	<u>118,051</u>
Нова резервисања	81,836	180,704	262,540
Искоришћена резервисања током године (исплате)	(11,972)	-	(11,972)
Стање, 31. децембра 2008. године	<u>187,915</u>	<u>180,704</u>	<u>368,619</u>

Дугорочна резервисања за бенефиције запослених исказана, на дан 31. децембар 2008. године у износу од 180,704 хиљаде динара се односе на резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених на основу извештаја овлашћеног актуара у складу са захтевима МРС 19 "Бенефиције запослених". Наведени износ обухвата резервисања по основу отпремнина и јубиларних награда у складу са колективним уговором уз претпоставке да ће вредност зарада расти по стопи од 1% уз дисконтни фактор од 6% годишње.

26. ОСТАЛЕ ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Обавезе у оквиру ЕПС-а	154,743	18,117
Репрограмиране обавезе по основу јавних прихода	70,197	85,909
Репрограмиране обавезе према добављачима	-	4,293
	<u>224,940</u>	<u>108,319</u>
Део осталих дугорочних обавеза који доспева до једне године:		
- репрограмиране обавезе по основу јавних прихода	(11,473)	(4,486)
- у оквиру ЕПС-а	(39,873)	-
	<u>(51,346)</u>	<u>(4,486)</u>
	<u>173,594</u>	<u>103,833</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

26. ОСТАЛЕ ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (наставак)

Обавезе у оквиру ЕПС - а исказане, са стањем на дан 31. децембар 2008. године, у износу од 154,743 хиљада динара највећим делом, у износу од 132,848 хиљада динара, представљају обавезе по основу дугорочног кредита према Беобанци а.д., Београд у стечају по основу репрограмираног краткорочног кредита у дугорочни кредит у износу од 1,499,402 ЕУР. Наиме, на основу записника сачињеног дана 7. маја 2008. године са Агенцијом за осигурање депозита и Беобанка а.д. Београд у стечају је усаглашен износ обавезе по основу уговора о одобреном депозиту од дана 20. августа 1997. године. Наведени износ репрограмираног кредита обухвата главницу дуга и обрачунату камату до дана 31. марта 2008. године. Отплата кредита се врши у наредних 34 месечних рата по 44,100 ЕУР са грејс периодом од 12 месеци при чему се камата обрачунава по конформној методи по стопи од 5.5% годишње и плаћа се задњег дана у месецу за који је обрачуната.

Репрограмиране обавезе по основу јавних прихода исказани, на дан 31. децембар 2008. године, у укупном износу од 70,197 хиљада динара, проистичу из решења Пореске управе од дана 29. децембра 2003. године којим је извршено одлагање плаћања дуга по основу пореза и других јавних прихода на 120 месечних рата уз обрачун камате применом есконтне стопе Народне банке Србије. Месечни ануитети отплате дуга утврђују се посебним решењем Пореске управе - центар за велике пореске обвезнике. Укупан дуг је умањен за 30% камате обрачунате закључно са 30. септембром 2003. године који ће бити приписан уколико Предузеће своје пореске обавезе не буде извршило у складу са Одлуком Владе Републике Србије.

27. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Добављачи:		
- у оквиру ЕПС-а	19,732	137,906
- у земљи	182,933	329,383
- у иностранству	1,207,663	1,037,714
Текуће доспеће осталих дугорочних обавеза		
у оквиру ЕПС-а	39,873	-
Остале обавезе из пословања	38,781	42,837
	<u>1,488,982</u>	<u>1,547,840</u>

Обавезе према добављачима у иностранству исказане, на дан 31. децембар 2008. године, у износу од 1,207,663 хиљаде динара у целости се односе на обавезе према предузећу Energomasin Export Silovie Masini, Москва основу ревитализације хидроелектране Бердап 1.

ХИДРОЕЛЕКТРАНЕ БЕРДАП Д.О.О., КЛАДОВО

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

28. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ И ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Обавезе по основу камата и трошкова финансирања	7,051	7,051
Обавезе за нето зараде и накнаде зарада	34,455	30,946
Обавезе за порез и доприносе на зараде	27,311	20,385
Остале обавезе	282	497
	<u>69,099</u>	<u>58,879</u>

29. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ПОРЕЗА НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ И ОСТАЛИХ ЈАВНИХ ПРИХОДА И ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Порез на додатну вредност	25,222	15,039
Накнаде за коришћење вода, грађевинског земљишта и осталих јавних добара	69,452	40,215
Остали обавезе за порезе доприносе и друге дажбине	191	325
Одложени приходи и примљене донације	28,131	29,156
Разграничене обавезе за ПДВ	125,630	99,411
	<u>248,626</u>	<u>184,146</u>

Промене на одложеним приходима по основу донација биле су следеће:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Стање на почетку године	29,156	56,940
Пренос у приходе	(1,992)	(27,786)
Примљена донација за основна средства	967	-
Остало	-	2
Стање на крају године	<u>28,131</u>	<u>29,156</u>

30. ВАНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Неискоришћени порески губици	171,559	202,221
Порески кредит за улагања у основна средства	296,273	-
Отписани улози у банкама у стечају	30,706	30,706
Искњижена средства заједничке потрошње	194,743	194,743
	<u>693,282</u>	<u>427,670</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

31. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА

а) Преглед прихода и расхода остварених из трансакција са повезаним правним лицима приказан је у наредном прегледу:

	У хиљадама динара	
	2008.	2007.
<i>Приходи</i>		
<i>Приходи по основу испоручене електричне енергије</i>		
ЈП Електропривреда Србије, Београд	6,645,443	5,223,925
<i>Финансијски приходи</i>		
ЈП Електропривреда Србије, Београд	272,060	295,212
Укупно приходи	6,917,503	5,519,137
<i>Расходи</i>		
<i>Расходи по основу набавке електричне енергије</i>		
ПД "Електровојводина" д.о.о.	(15,227)	(14,844)
ПД Електродистрибуција Београд д.о.о.	(3,687)	(4,067)
ПД "Југоисток" д.о.о.	(34,509)	(24,758)
ПД "Центар" д.о.о.	(22,125)	(18,907)
ЈП Електропривреда Србије, Београд	(114,520)	(52,222)
	(190,068)	(114,798)
<i>Остали пословни расходи</i>		
ПД Електродистрибуција Београд д.о.о.	-	(459)
ПД "Југоисток" д.о.о.	(73)	(57)
ПД "Центар" д.о.о.	(71)	(90)
ЈП Електропривреда Србије, Београд	-	(50)
	(144)	(656)
<i>Финансијски расходи</i>		
ПД Електродистрибуција Београд д.о.о.	(94)	(8)
ПД "Југоисток" д.о.о.	(18)	(11)
ПД "Центар" д.о.о.	-	(327)
ЈП Електропривреда Србије, Београд	(22,417)	(426)
	(22,529)	(772)
<i>Остали расходи</i>		
ЈП Електропривреда Србије, Београд	(2,408)	(462)
Укупно расходи	(215,149)	(116,688)
Приходи, нето	6,702,354	5,402,449

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

31. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА (наставак)

б) Салда потраживања и обавеза произашла из трансакција обављених са повезаним правним лицима приказана су у наредној табели (наставак):

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
<i>Остали дугорочни финансијски пласмани</i>		
ЈП Електропривреда Србије, Београд	2,929,028	3,185,585
<i>Потраживања од купаца</i>		
ЈП Електропривреда Србије, Београд	6,712,665	4,191,697
<i>Укупно потраживања</i>	<u>9,641,693</u>	<u>7,377,282</u>
ОБАВЕЗЕ		
<i>Остале дугорочне обавезе</i>		
ЈП Електропривреда Србије, Београд	114,870	18,117
<i>Обавезе из пословања</i>		
ПД "Термоелектране и копови Костолац" д.о.о.	142	101
ПД "Електровојводина" д.о.о.	1,267	1,890
ПД Електродистрибуција Београд д.о.о.	561	750
ПД "Југоисток" д.о.о.	5,083	5,176
ПД "Центар" д.о.о.	4,355	2,999
ЈП Електропривреда Србије, Београд	48,197	126,990
	<u>59,605</u>	<u>137,906</u>
<i>Укупно обавезе</i>	<u>174,475</u>	<u>156,023</u>
<i>Потраживања, нето</i>	<u>9,467,248</u>	<u>7,221,259</u>

32. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

Управљање ризиком капитала

Циљ управљања капиталом је да Предузеће задржи способност да настави са својим пословањем у неограниченом периоду у предвидљивој будућности, како би очувало оптималну структуру капитала са циљем да смањи трошкове капитала, а власницима обезбеди принос на капитал. Структура капитала Предузећа састоји се од дуговања, укључујући дугорочне кредите образложене у напомени 27 и 28, осталих дугорочних обавеза, дугорочних и краткорочних пласмана, готовине и готовинских еквивалената и капитала који се приписује власницима, а који укључује уделе, остали капитал, резерве као и акумулирани добитак.

Лица која контролишу финансије на нивоу Предузећа испитују структуру капитала на годишњем нивоу.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

32. **ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА**
(наставак)

Управљање ризиком капитала (наставак)

Показатељи задужености Предузећа са стањем на крају године били су следећи:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Задуженост а)	186,243	108,319
Готовина и готовински еквиваленти	144,440	283,477
Нето задуженост	41,803	(175,158)
Капитал б)	114,187,791	114,520,210
Рацио укупног дуговања према капиталу	0.04%	-0.15%

а) Дуговање се односи на дугорочне и краткорочне кредите односно текућа доспећа дугорочних кредита.

б) Капитал укључује уделе, остали капитал, ревалоризационе резерве као и акумулирани губитак.

Значајне рачуноводствене политике у вези са финансијским инструментима

Детаљи значајних рачуноводствених политика, као и критеријуми и основе за признавање прихода и расхода за све врсте финансијских средстава и обавеза обелодањени су у напмени 3 ових финансијских извештаја.

Категорије финансијских инструмената

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Финансијска средства		
Дугорочна потраживања	2,958,232	3,198,377
Потраживања од купаца	6,718,520	4,195,323
Краткорочни финансијски пласмани	915,882	460,896
Готовина и готовински еквиваленти	144,440	283,477
	<u>10,737,074</u>	<u>8,138,073</u>
Финансијске обавезе		
Дугорочни кредити	-	2,901
Остале дугорочне обавезе	173,594	103,833
Краткорочни обавезе	12,649	4,486
Обавезе из пословања	1,488,982	1,547,790
Остале обавезе	7,333	7,548
	<u>1,682,558</u>	<u>1,666,558</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

32. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)

Категорије финансијских инструмената (наставак)

Основни финансијски инструменти Предузећа су готовина и готовински еквиваленти, потраживања, финансијски пласмани који настају директно из пословања Предузећа, као и дугорочни и краткорочни зајмови, обавезе према добављачима и остале обавезе чија је основна намена финансирање текућег пословања Предузећа. У нормалним условима пословања Предузеће је изложено ниже наведеним ризицима.

Циљеви управљања финансијским ризицима

Финансијски ризици укључују тржишни ризик (девизни и каматни), кредитни ризик, и ризик ликвидности. Финансијски ризици се сагледавају на временској основи и преваходно се избегавају смањењем изложености Предузећа овим ризицима. Предузеће не користи никакве финансијске инструменте како би избегло утицај финансијских ризика на пословање из разлога што такви инструменти нису у широкој употреби, нити постоји организовано тржиште таквих инструмената у Републици Србији.

Тржишни ризик

У свом пословању Предузеће је изложено финансијским ризицима од промена курса страних валута и промена каматних стопа.

Изложеност тржишном ризику се сагледава преко анализе сензитивности. Није било значајнијих промена у изложености Предузећа тржишном ризику, нити у начину на који Предузеће управља или мери тај ризик.

Девизни ризик

Предузеће је изложено девизном ризику првенствено преко готовине и готовинских еквивалената, дугорочних потраживања, дугорочних кредита и обавеза према добављачима који су деноминирани у иностраној валути. Предузеће не користи посебне финансијске инструменте као заштиту од ризика, обзиром да у Републици Србији такви инструменти нису уобичајени.

Стабилност економског окружења у којем Предузеће послује, у великој мери зависи од мера владе у привреди, укључујући и успостављање одговарајућег правног и законодавног оквира.

Књиговодствена вредност монетарних средстава и обавеза исказаних у иностраној валути на датум извештавања у Предузећу биле су следеће:

	Средства		Обавезе	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
EUR	20,913	6,209	132,851	90,535
SEK	1	1	-	-
CHF	5,687	2,799	-	-
USD	87,301	276,455	1,229,555	1,055,053
	<u>113,901</u>	<u>285,463</u>	<u>1,362,406</u>	<u>1,145,588</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

32. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)

Тржишни ризик (наставак)

Девизни ризик(наставак)

Предузеће је осетљиво на промене девизног курса евра (EUR), америчког долара (USD), швајцарска франка (CHF), шведске круне (SEK). Следећа табела представља детаље анализе осетљивости Предузећа на пораст и смањење од 10% курса динара у односу на дату страну валуту. Стопа осетљивости од 10% се користи при интерном приказивању девизног ризика и представља процену руководства разумно очекиваних промена у курсевима страних валута. Анализа осетљивости укључује само не намирена потраживања и обавезе исказане у страниој валути и усклађује њихово превођење на крају периода за промену од 10% у курсевима страних валута. Позитиван број из табеле указује да повећање резултата текућег периода у случајевима када динар девалвира у односу на валуту о којој се ради. У случају девалвације динара од 10% у односу на дату страну валуту, утицај на резултат текућег периода био би супротан оном исказаном у претходном случају.

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
EUR валута	(11,194)	(8,433)
SEK валута	-	-
CHF валута	569	280
USD валута	(114,225)	(77,860)
Резултат текућег периода	<u>(124,850)</u>	<u>(86,013)</u>

Осетљивост Предузећа на промене у страним валутама повећала се у текућем периоду, углавном на основу ефеката номиналног пораста обавеза исказаних у доларима и еурима које се највећим делом односи на повећање дугорочних кредита и обавеза из пословања

Ризик од промене каматних стопа

Предузеће је изложено ризику од промене каматних стопа на средства и обавезе код којих је каматна стопа варијабилна. Овај ризик зависи од финансијског тржишта те Предузеће нема на располагању инструменте којим би ублажило његов утицај.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

32. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)

Тржишни ризик (наставак)

Ризик од промене каматних стопа (наставак)

Књиговодствена вредност финансијских средстава и обавеза на крају посматраног периода дата је у следећем прегледу:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Финансијска средства		
<i>Некаматносна</i>		
Потраживања од купаца	6,461,963	3,938,766
Готовина и готовински еквиваленти	144,440	283,477
	<u>6,606,403</u>	<u>4,222,243</u>
<i>Фиксна каматна стопа</i>		
Краткорочни финансијски пласмани	884,800	429,814
	<u>884,800</u>	<u>429,814</u>
<i>Варијабилна каматна стопа</i>		
Дугорочни финансијски пласмани	2,958,232	3,198,377
Потраживања од купаца	256,557	256,557
Краткорочни финансијски пласмани	31,082	31,082
	<u>3,245,871</u>	<u>3,486,016</u>
	<u>10,737,074</u>	<u>8,138,073</u>
Финансијске обавезе		
<i>Некаматносна</i>		
Обавезе према добављачима	1,449,079	1,547,790
Остале обавезе	7,333	7,548
	<u>1,456,412</u>	<u>1,555,338</u>
<i>Фиксна каматна стопа</i>		
Обавезе према добављачима	39,873	-
	<u>39,873</u>	<u>-</u>
<i>Варијабилна каматна стопа</i>		
Дугорочни кредити	-	2,901
Остале дугорочне обавезе	173,594	103,833
Краткорочни кредити	12,649	4,486
	<u>186,243</u>	<u>108,319</u>
	<u>1,682,528</u>	<u>1,666,558</u>

Анализе осетљивости приказане у наредном тексту су успостављене на основу изложености променама каматних стопа за недеривативне инструменте на датум биланса стања. За обавезе са варијабилном стопом, анализа је састављана под претпоставком да је преостали износ средстава и обавеза на датум биланса стања био непромењен у току целе године. Повећање или смањење од 1% представља, од стране руководства, процену реално могуће промене у каматним стопама.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

32. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)

Тржишни ризик (наставак)

Ризик од промене каматних стопа (наставак)

Да је каматна стопа 1% виша/нижа, а све остале варијабле остану непромењене, Предузеће би остварило оперативни добитак/(губитак) за годину која се завршава 31. децембар 2008. године у износу од 30,596 хиљада динара (31. децембар 2007. године: 33,777 хиљада динара). Оваква ситуација се приписује изложености Предузећа која је заснована на варијабилним каматним стопама које се обрачунавају на дугорочне кредите и дугорочна потраживања.

Управљање потраживањима од купаца

Предузеће је изложено кредитном ризику који представља ризик да дужници неће бити у могућности да дуговања према Предузећу измире у потпуности и на време, што би имало за резултат финансијски губитак за Предузеће. Изложеност Предузећа овом ризику ограничена је на износ потраживања од купаца на дан биланса. Потраживања од купаца у значајном делу односе се на повезана правна лица.

Најзначајнији купац електричне енергије је повезано правно лице ЈП Електропривреда Србије, Београд која, са стањем на дан 31. децембар 2008. године, износе 6,712,665 хиљада динара (31. децембар 2007. године: 4,191,697 хиљада динара)

Структура потраживања од купаца на дан 31. децембра 2008. године приказана је у табели која следи:

	У хиљадама динара		
	Бруто изложеност	Исправка вредности	Нето изложеност
Недоспела потраживања од купаца	3,914	-	3,914
Доспела, исправљена потраживања од купаца	33,575	(33,575)	-
Доспела, неисправљена потраживања од купаца	6,714,606	-	6,714,606
	<u>6,752,095</u>	<u>(33,575)</u>	<u>6,718,520</u>

Структура потраживања од купаца на дан 31. децембра 2007. године приказана је у табели која следи:

	У хиљадама динара		
	Бруто изложеност	Исправка вредности	Нето изложеност
Недоспела потраживања од купаца	3,626	-	3,626
Доспела, исправљена потраживања од купаца	32,290	(32,290)	-
Доспела, неисправљена потраживања од купаца	4,191,697	-	4,191,697
	<u>4,227,613</u>	<u>(32,290)</u>	<u>4,195,323</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

32. **ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА**
(наставак)

Кредитни ризик (наставак)

Управљање потраживањима од купаца (наставак)

Недоспела потраживања од купаца

Недоспела потраживања исказана на дан 31. децембар 2008. године у износу од 3,914 хиљаду динара (31. децембар 2007. године: 3,626 хиљада динара). Ова потраживања доспевају углавном у року од 30 дана након датума фактуре. Просечно време наплате потраживања у 2008. години износи 282 дана (2007. године: 224 дана).

Доспела, исправљена потраживања од купаца

Предузеће је у претходним периодима обезвредило потраживања од купаца за доспела потраживања у износу од 33,575 хиљада динара (2007. године: 32,290 хиљада динара), за која је Предузеће утврдило да је дошло до промене у кредитној способности комитената и да потраживања у наведеним износима неће бити наплаћена.

Доспела, неисправљена потраживања од купаца

Предузеће није обезвредило доспела потраживања исказана на дан 31. децембар 2008. године у износу од 6,714,606 хиљада динара (31. децембар 2007. године: 4,191,697 хиљада динара) обзиром да није утврђена промена у кредитној способности комитената, као и да се та потраживања углавном односе на потраживања од повезаних правних лица, те да руководство Предузећа сматра да ће укупна садашња вредност ових потраживања бити наплаћена.

Старосна структура доспелих, неисправљених потраживања представљена је у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Мање од 30 дана	822,148	643,810
31 - 90 дана	1,355,940	1,214,167
91 - 180 дана	3,027,331	1,810,520
181 - 365 дана	1,509,187	523,200
	<u>6,714,606</u>	<u>4,191,697</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

32. **ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА**
(наставак)

Кредитни ризик (наставак)

Управљање обавезама према добављачима

Обавезе према добављачима на дан 31. децембар 2008. године исказане су у износу од 1,488,952 хиљаде динара (31. децембра 2007. године: 1,547,790 хиљада динара) при чему се највећи део, у износу од 1,207,663 хиљада динара (2007: 1,037,714 хиљада динара) односи на обавезе према предузећу Energomasin Export Silovic Masini, Москва по основу ревитализације хидроелектране Ђердап 1. Добављачи не зарачунавају затезну камату на доспеле обавезе, при чему Предузеће доспеле обавезе према добављачима, сагласно политици управљања финансијским ризицима, измирују у уговореном року. Просечно време измирења обавеза према добављачима у току 2008. године износи 251 дана (у току 2007. године 205 дана).

Ризик ликвидности

Коначна одговорност за управљање ризиком ликвидности је на руководству Предузећа који су успоставили одговарајући систем управљања за потребе краткорочног, средњорочног и дугорочног финансирања Предузећа као и управљањем ликвидношћу. Предузеће управља ризиком ликвидности одржавајући одговарајуће новчане резерве континуираним праћењем планираног и стварног новчаног тока, као и одржавањем адекватног односа доспећа финансијских средстава и обавеза.

Табеле ризика ликвидности и кредитног ризика

Следеће табеле приказују детаље преосталих уговорених доспећа финансијских средстава. Приказани износи засновани су на недисконтованим токовима готовине насталим на основу финансијских средстава на основу најранијег датума на који ће Предузеће бити у могућности да потраживања наплати.

Доспећа финансијских средстава

	У хиљадама динара 31. децембар 2008.					
	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Укупно
Некаматносна	6,600,548	5,855	-	-	-	6,606,403
Фиксна каматна стопа	-	884,800	-	-	-	884,800
Варијабилна каматна стопа	21,380	64,139	171,038	1,546,771	1,442,543	3,245,871
	<u>6,621,928</u>	<u>954,794</u>	<u>171,038</u>	<u>1,546,771</u>	<u>1,442,543</u>	<u>10,737,074</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

32. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)

Ризик ликвидности (наставак)

Табеле ризика ликвидности и кредитног ризика (наставак)

Доспећа финансијских средстава (наставак)

У хиљадама динара
31. децембар 2007.

	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Укупно
Некаматносна	4,218,617	3,626	-	-	-	4,222,243
Фиксна каматна стопа	-	429,814	-	-	-	429,814
Варијабилна каматна стопа	21,380	64,139	171,038	1,655,928	1,573,531	3,486,016
	<u>4,239,997</u>	<u>497,579</u>	<u>171,038</u>	<u>1,655,928</u>	<u>1,573,531</u>	<u>8,138,073</u>

Следеће табеле приказују детаље преосталих уговорених доспећа обавеза Предузећа. Приказани износи засновани су на недисконтованим токовима готовине насталих на основу финансијских обавеза на основу најранијег датума на који ће Предузеће бити обавезно да такве обавезе намири.

Доспећа финансијских обавеза

У хиљадама динара
31. децембар 2008.

	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Укупно
Некаматносна	1,204,698	251,714	-	-	-	1,456,412
Фиксна каматна стопа	39,873	-	-	-	-	39,873
Варијабилна каматна стопа	1,170	3,510	9,360	172,203	-	186,243
	<u>1,245,741</u>	<u>255,224</u>	<u>9,360</u>	<u>172,203</u>	<u>-</u>	<u>1,682,528</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

32. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)

Ризик ликвидности (наставак)

Табеле ризика ликвидности и кредитног ризика (наставак)

У хиљадама динара
31. децембар 2007.

	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Укупно
Некаматносна	1,547,790	7,548	-	-	-	1,555,338
Фиксна каматна стопа	-	-	-	-	-	-
Варијабилна каматна стопа	1,193	3,560	12,446	94,021	-	108,319
	<u>1,548,983</u>	<u>11,108</u>	<u>12,446</u>	<u>94,021</u>	<u>-</u>	<u>1,666,558</u>

Фер вредност финансијских инструмената

Следећа табела представља садашњу вредност финансијских средстава и финансијских обавеза и њихову фер вредност на дан 31. децембар 2008. године и 31. децембра 2007. године.

У хиљадама динара
31. децембар 2007.

	31. децембар 2008.		31. децембар 2007.	
	Књиговодствена вредност	Фер вредност	Књиговодствена вредност	Фер вредност
Финансијска средства				
Дугорочни финансијски пласмани	2,958,232	2,958,232	3,198,377	3,198,377
Потраживања од купаца	6,718,520	6,718,520	4,195,323	4,195,323
Краткорочни финансијски пласмани	915,882	915,882	460,896	460,896
Готовина и готовински еквиваленти	144,440	144,440	283,477	283,477
	<u>10,737,074</u>	<u>10,737,074</u>	<u>8,138,073</u>	<u>8,138,073</u>
Финансијске обавезе				
Дугорочни кредити	-	-	2,901	2,901
Остале дугорочне обавезе	173,594	173,594	103,833	103,833
Обавезе према добављачима	1,488,952	1,488,952	1,547,790	1,547,790
Остале обавезе и примљени аванси	7,333	7,333	7,548	7,548
Краткорочни кредити	12,649	12,649	4,486	4,486
	<u>1,682,528</u>	<u>1,682,528</u>	<u>1,666,558</u>	<u>1,666,558</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

33. ПРЕУЗЕТЕ ОБАВЕЗЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008	31. децембар 2007.
Уговорена улагања за одржавање приобаља	339,574	26,771
Уговорена улагања за набавку опреме	3,671	14,433
	<u>343,245</u>	<u>41,204</u>

Уговорена улагања за одржавање приобаља и набавку опреме која на дан 31. децембар 2008. године износе 339,574, односно, 3,671 хиљада динара се састоје из више уговора са различитим правним лицима. Обавезе по овом основу доспевају за плаћање у току 2009. године.

34. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ

Судски спорови

На дан 31. децембра 2007. године, према проценама руководства Предузећа, износ судских спорова у току, које правна и физичка лица воде против Предузећа износи 181,462 хиљада динара. Наведени износ не укључује 15 спорова, који се углавном односе на накнаде штете (експропријације), за које вредности спорова нису познате нити евентуалне затезне камате које могу бити утврђене по окончању судских спорова. Предузеће је на дан 31. децембра 2007. године извршило резервисање по основу судских спорова у укупном износу од 118,051 динара (напомена 20.).

Нето потраживања од Технодунава, Кладово која по различитим основама на дан 31. децембра 2007. године износе 32,195 хиљада динара су предмет спора пред Трговинским судом у Зајечару. Спор се води по основу непризнатих потраживања Предузећа за извоз електричне енергије у Румунију, као и по основу извозничких провизија, за које је Технодунав, Кладово задужио Предузеће. До датума издавања ових финансијских извештаја није вршено међусобно усаглашавање потраживања и обавеза. Имајући у виду да је судски спор још у току и да сва потребна вештачења нису окончана, у овом моменту није могуће проценити тачан износ потраживања нити обавеза Предузећа из пословних односа са Технодунав, Кладово.

Заштита животне средине

Акумулација воде и дејство ерозије обале, као и таложeње муља може условити настанак обавеза по основу заштите штетних дејстава акумулације и других расхода везаних за очување животне средине. Мада предузеће припрема годишње и средњорочне планове заштите животне средине, у финансијским извештајима Предузећа за 2008. годину није извршено резервисање за могуће ризике који могу настати по том основу, због чињенице да није могуће са сигурношћу предвидети потенцијалне ефекте.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

35. ПОРЕСКИ РИЗИЦИ

Порески закони Републике Србије се често различито тумаче и предмет су честих измена. Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Предузећа могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнетог, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Предузећу може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. Период застарелости пореске обавезе је пет година. То практично значи да пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од пет година од када је обавеза настала.

36. ПОСТОЈЕЋА ЕКОНОМСКА СИТУАЦИЈА И ЊЕН УТИЦАЈ НА ПРЕДУЗЕЋЕ

Пословање Предузећа је под утицајем финансијске кризе и посредно под утицајем погоршаних привредних услова. У 2009. години се очекује додатно погоршање услова у привреди. Због садашње кризе на глобалном тржишту и њеног утицаја на српско тржиште и привреду, за очекивати је да ће Предузеће пословати у отежаним и неизвесним привредним околностима. Утицај кризе на пословање Предузећа тренутно није могуће у потпуности предвидети, те је стога присутан елемент опште неизвесности.

Финансијска криза, која се наставља, до сада је ограничено утицала на финансијски положај и успешност пословања Предузећа. Крајем трећег и четвртог квартала 2008. године, када се финансијска криза пренела у Републику Србију, Предузеће није имао повећаних проблема у одржавању ликвидности.

Потенцијалне последице финансијске кризе на пословање Предузећа, могу да се огледају у отежаним могућностима Предузећа да обезбеди додатне изворе средстава, посебно нове кредитне линије. Отежан приступ кредитним линијама би била и дугорочна последица, која према мишљењу руководства Предузећа, не може имати пресудан утицај на његово пословање.

Међутим, погоршање пословне ситуације у земљи и иностранству ће вероватно утицати на положај одређених Предузећа као и на способност неких Предузећа да сервисирају своје обавезе, што може утицати на исправке вредности и резервисања по основу потенцијалних губитака Предузећа у 2009. години, као и на друга подручја у којима се од руководства Предузећа очекује да даје процене, те се стварни износи по том основу могу разликовати од процењених.

37. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Средњи курсеве за девизе, утврђени на међубанкарском тржишту девиза, примењени за прерачун девизних позиција биланса стања у динаре, за поједине главне валуте су били следећи:

	У динарима	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
EUR	88.6010	79.2362
USD	62.9000	53.7262
SEK	8.0817	8.4040
CHF	59.4040	47.8422